

รูปแบบการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ตามหลักไตรสิกขา

Primary School Personnel Management Model under the Uthai Thani
Primary Educational Service Area Office 2 according to Tisikkha

นิรชา อภิชาติ¹ วรกฤต เกื่อนช้าง² และธานี เกสทอง³

Niracha Apichat, Worakrit Thuenchang and Thanee Kestong

Received: December 23, 2022

Revised: April 30, 2023

Accepted: May 29, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคล โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 2) สร้างรูปแบบการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ตามหลักไตรสิกขา และ 3) ประเมินรูปแบบการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ตามหลักไตรสิกขา วิธีดำเนินการวิจัย เป็นวิจัยแบบผสมผสาน ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคล กลุ่มตัวอย่าง 291 คน 2) การสร้างรูปแบบการบริหารงานบุคคล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน โดยการจัดสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา 3) การประเมินรูปแบบการบริหารงานบุคคล ผู้เชี่ยวชาญประเมินรูปแบบ จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมิน 4 ด้าน ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและความเป็นประโยชน์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารงานบุคคล โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับ

¹⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: Niracha2910@gmail.com

ปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวัดผลการปฏิบัติงานของบุคลากร 2) ผลการสร้างรูปแบบ พบว่า มี 4 รูปแบบ ได้แก่ การวางแผนงานบุคลากร ด้านศีล สมาธิและปัญญา การพัฒนาบุคลากร ด้านศีล สมาธิและปัญญา การชำระรักษาบุคลากร ด้านศีล สมาธิและปัญญา และ การวัดผลการปฏิบัติของบุคลากร ด้านศีล สมาธิและปัญญา และ 3) ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารงานบุคคล, การพัฒนา, การวางแผน, หลักไตรสิกขา

Abstract

The purposes of this research article were 1) to study the conditions of personnel management in primary schools under the Uthai Thani Primary Educational Service Area Office 2; 2) to create a primary school personnel management model under the Uthai Thani Primary Educational Service Area Office 2 according to Tisikkha; and 3) to evaluate the personnel management model of primary schools under the Uthai Thani Primary Educational Service Area office 2 according to Tisikkha. It was a mixed methods research. It was divided into 3 steps: 1) studying the conditions of personnel management with a sample group of 291 people; 2) creating a human resource management model with 9 key informants by organizing group discussions. The tools used were group discussion recording form using content analysis; 3) evaluating the personnel management model. There were 15 experts to evaluate the model. The tool used was a 4-aspect evaluation form: correctness, appropriateness, feasibility for practice, and usefulness. Statistics used were mean and standard deviation. The results of the research found that 1) in terms of conditions of personnel management, overall, every aspect was at a moderate level. When considering each aspect, it was found that personnel development had the highest average and the lowest average was in the aspect of measuring personnel performance; 2) the results of creating the format found that there were 4 formats, including personnel planning in morality, concentration and wisdom; personnel

development in morality, concentration and wisdom; maintaining personnel in morality, concentration and wisdom and measuring the performance of personnel in morality, concentration and wisdom; and 3) the results of the form evaluation found that the overall of all 4 areas had the highest average level.

Keywords: Personnel Management, Development, Planning, Tisikkha

บทนำ

ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อมระหว่างประเทศและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมาตราที่ 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (ราชกิจจานุเบกษา, 2542)

ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก จากกระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และแรงกดดันจากภายใน จากสภาพการณ์และการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ ระบบการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว นอกจากนี้ระบบการศึกษาเองก็มีปัญหาหลายประการที่เกิดจากระบบ คุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษา กฎ ระเบียบ และการบริหารจัดการที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งการดำเนินการจัดการศึกษาที่ไม่สนองตอบเป้าหมายการพัฒนาของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) กระแสโลกาภิวัตน์สะท้อนถึงพลวัตของการ

เปลี่ยนแปลง ที่มีผลกระทบต่อโลกอย่างรวดเร็วและรุนแรงอย่างเห็นได้ชัด เพื่อให้สามารถก้าวทันโลกยุคใหม่โดยการปรับเปลี่ยนอย่างเหมาะสม จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารการจัดการสถานศึกษาทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อความคล่องตัวและการพัฒนาอย่างยั่งยืน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 124 โรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ ประสบปัญหาขาดแคลนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กล่าวคือ โรงเรียนประถมศึกษา ได้รับผลกระทบในการขาดอัตรากำลัง ขาดครูผู้สอนทำให้การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขาดประสิทธิภาพ รวมถึงความแตกต่างทั้งสภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม นอกจากนี้แนวโน้มการลาออกจากข้าราชการครู ของครูบรรจุใหม่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน การศึกษาที่เชื่อมโยงระหว่างหลักสูตร ในทางพุทธศาสนากับหลักการบริหารนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาตามแนววิถีพุทธ หลักไตรสิกขา คือ หลักการ 3 องค์ประกอบ เพื่อการบรรลุเป้าหมายของดุลยภาพของชีวิต ประกอบด้วย ศิล การฝึกระเบียบปฏิบัติ เพื่อให้เกิดวาจาชอบ การกระทำชอบและการประกอบอาชีพชอบ เป็นแนวทางและกรอบที่กำกับการกระทำหรือการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ สมาธิ การฝึกอบรมจิตสำนึกเพื่อให้เกิดความเพียรชอบ การระลึกชอบและมีจิตสำนึกที่ชอบ เพื่อความสมดุลทั้งทางจิตและทางกาย ปัญญา การศึกษาหาความรู้ เป็นวิธีการอบรมศึกษาเพื่อให้เกิดวิชาความรู้และปัญญา ซึ่งจะยังผลให้เกิดมีทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมที่ถูกต้อง ปัญญาเป็นตัวควบคุมกำหนดการรับสิ่งต่าง ๆ เข้าสู่ชีวิต ดังนั้น การนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการและประยุกต์ใช้เพื่อสร้างแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมให้ ผู้บริหารสถานศึกษาตลอดจนครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความประพฤติที่ดีงามทั้งทางด้านกายและทางใจ การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรมและสามารถบริหารจัดการงานต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ ผู้บริหารที่มีคุณธรรมจริยธรรม จะสามารถนำพาสถานศึกษาและผู้ใต้บังคับบัญชาให้ประสบผลสำเร็จเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างยั่งยืนได้ ผู้วิจัยคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รูปแบบการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ตามหลักไตรสิกขา จะสามารถแก้ไขและพัฒนาการบริหารงานบุคคลให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคล โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ตามหลักไตรสิกขา

3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ตามหลักไตรสิกขา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคล โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 รวมทั้งสิ้น 1,170 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยทำการเทียบสัดส่วนและเก็บข้อมูลโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือการวิจัย แบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้คำนวณค่าทางสถิติเพื่องานวิจัย วิเคราะห์หาค่าคุณภาพของแบบสอบถาม หาค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ตอนที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ตามหลักไตรสิกขา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม จำนวน 9 รูปหรือคน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) ด้านพระพุทธศาสนา 2) ด้านการบริหารสถานศึกษา 3) ด้านการบริหารการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เครื่องมือที่ใช้คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม การเก็บรวบรวมข้อมูล ขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อเรียนเชิญมาร่วมประชุมสนทนากลุ่มดำเนินการประชุมสนทนากลุ่มที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ ดำเนินการสรุปข้อมูลจากการสนทนากลุ่มแล้ววิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ นำรูปแบบที่ได้นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้และความถูกต้อง การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตอนที่ 3 เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ตามหลักไตรสิกขา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้เชี่ยวชาญที่คัดเลือกโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบประเมินที่ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ การเก็บรวบรวมข้อมูล ขอนหนังสืออนุญาตจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ เพื่อส่งถึงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และรูปแบบการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ตามหลักไตรสิกขา โดยการส่งด้วยตนเองถึงผู้เชี่ยวชาญนัดวัน เวลา และสถานที่ ที่จะทำการประเมินและการเก็บเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้คำนวณค่าทางสถิติเพื่องานวิจัยและนำเสนอเชิงพรรณนา สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคล โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 พบว่า ผลการประเมินโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$, S.D.=.77) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 3.36$, S.D.=.79) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการวางแผนงานบุคลากร ($\bar{X} = 3.32$, S.D.=.69) ด้านธำรงรักษาบุคลากร ($\bar{X} = 2.92$, S.D.=.81) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวัดผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ($\bar{X} = 2.85$, S.D.=.77)

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ตามหลักไตรสิกขา พบว่า มี 4 รูปแบบ ได้แก่ การวางแผนงานบุคลากร ด้านศีล สมาธิและปัญญา การพัฒนาบุคลากร ศีล สมาธิและปัญญา การธำรงรักษาบุคลากร ด้านศีล สมาธิและปัญญา และการวัดผลการปฏิบัติของบุคลากรด้านศีล สมาธิและปัญญา

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ตามหลักไตรสิกขา พบว่า ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานบุคคล โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 พบว่า โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการวางแผนงานบุคลากร ด้านธำรงรักษาบุคลากร และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวัดผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ทั้งนี้เพราะปัจจัยในด้านขนาดของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ที่ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีข้อจำกัดหลายอย่างทั้งในเรื่องของบุคลากรที่ไม่เพียงพอและงบประมาณที่มีจำกัดทำให้การบริหารงานบุคคลบริหารได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพทำให้ผลการประเมินสภาพการบริหารงานบุคคลทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาชัยวัฒน์ จตุตมโล (พหมสนธิ) (2560) พบว่า สภาพเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 4 มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) การสรรหาบุคลากร 2) การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน 3) การธำรงรักษาบุคลากร 4) การพัฒนาบุคลากร 5) การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยภาพรวม 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชรินทร์ทิพย์ แสนสิมนต์ (2564) พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานบุคคลโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา มี 5 ด้าน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและความต้องการจำเป็นในการพัฒนา คือ ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ด้านการออกจากราชการ ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ด้านวินัยและการรักษาวินัย ด้านการวางแผนอัตรากำลัง และการกำหนดตำแหน่ง

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ตามหลักไตรสิกขา พบว่า มี 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่ 1 การวางแผนงานบุคลากร ด้านศีล สมาธิและปัญญา รูปแบบที่ 2 การพัฒนาบุคลากร ด้านศีล สมาธิและปัญญา รูปแบบที่ 3 การธำรงรักษาบุคลากร ด้านศีล สมาธิและปัญญา และรูปแบบที่ 4 การวัดผลการปฏิบัติของบุคลากรด้านศีล สมาธิและปัญญา ทั้งนี้เพราะรูปแบบการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ตามหลักไตรสิกขา ซึ่งประกอบด้วย ศีล สมาธิและปัญญา นั้นผู้บริหารควรมีการบริหารงานบุคคลที่ครอบคลุมทั้ง 3 ด้านกล่าวคือ ด้านศีล ผู้บริหารมีการบริหารงานบุคคลโดยปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ ประกาศ คำสั่ง กฎหมาย จรรยาบรรณวิชาชีพของทางราชการ อย่างเหมาะสมและเป็นธรรมต่อบุคลากรทางด้านร่างกาย ด้านสมาธิ ผู้บริหารมีการบริหารงานบุคคลโดย

การวางแผน พัฒนา อำนวยรักษาและการวัดผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางด้านจิตใจ และด้านปัญญา ผู้บริหารมีการบริหารงานบุคคลโดยการวางแผน พัฒนา อำนวยรักษาและการวัดผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางด้านวิชา ความรู้และความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพของบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของมนัสชล แพ้ไธสง (2561) พบว่า การบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์มีองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงความสัมพันธ์หรือเหตุผลซึ่งกันและกัน กระบวนการดำเนินงานอย่างถูกต้องทันเวลา ทันสมัย และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ โดยดำเนินการอย่างคุ้มค่าในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลใน 5 ด้าน คือ การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การพัฒนาบุคลากร การประเมินผล การปฏิบัติงาน และการวินัยและนิติการ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเอมรินทร์ จันทร์บุญนาค (2561) พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารงานบุคคลสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย หลักการบริหารงานบุคคล ขอบข่ายการบริหารงานบุคคล องค์ประกอบความเป็นเลิศของบุคคลและวิธีการบริหารงานบุคคลสู่ความเป็นเลิศ คือ การวิเคราะห์องค์การ การวางแผน การสื่อสารความเข้าใจ การปฏิบัติการ การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและการนำไปใช้

3. การประเมินรูปแบบการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ตามหลักไตรสิกขา พบว่า ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีและดีมากทุกด้าน ทั้งนี้เพราะ ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดและทฤษฎีการบริหารงาน เพื่อนำมาสร้างรูปแบบการ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวมาสร้างเป็นกรอบการศึกษา ซึ่งกำหนดกรอบ 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 3 ได้แก่ การศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลออกเป็น 4 ด้านจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและนำผลกรอบแนวคิดมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อกำหนดแนวทางในการสร้างแบบสอบถามในแต่ละด้านแต่ละประเด็น จากนั้นนำกรอบแนวคิดที่ได้มาเสนอผู้เชี่ยวชาญ ได้ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาและวัตถุประสงค์พร้อมทั้งหาค่าความเชื่อมั่นทั้ง 4 ด้านก่อนไปเก็บตัวอย่าง และนำร่างรูปแบบดังกล่าวเข้าที่ประชุมกลุ่มแม่ไก่สกรู๊ป โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 9 รูปหรือคน ผู้เชี่ยวชาญได้แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) ด้านพระพุทธรูปศาสนา 2) ด้านการบริหารสถานศึกษา 3) ด้านการบริหารการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความเข้าใจลึกซึ้งและประสบการณ์สูงได้เสนอข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ตามหลักวิชาการ จึงเป็นผลให้การประเมินรูปแบบการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษา มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมหวัง ขุนพรหม (2559) พบว่า ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการ

บริหารงานบุคคลสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รูปแบบการบริหารงานบุคคลสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยขอเสนอแนะองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรนำผลการวิจัยไปเป็นนโยบายปรับใช้เพื่อยกระดับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนตามหลักพุทธธรรม
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรจัดให้มีหลักสูตรในการฝึกอบรมและพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพุทธธรรม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการวางแผนกำหนดกรอบอัตรากำลังและบทบาทหน้าที่ ให้เพียงพอต่อความต้องการ
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักพุทธธรรมในโรงเรียน
3. โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี เขต 2 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารงานบุคคลตามหลักพุทธธรรมในโรงเรียนได้

เอกสารอ้างอิง

- ชรินทร์ทิพย์ แสนสีมนต์. (2564). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ*, 9(34), 254-263.
- พระมหาชัยวัฒน์ จตตมโล (พรหมสนธิ). (2560). รูปแบบการบริหารงานบุคคลตามหลักพุทธบริหารการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 4. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม116 ตอนที่ 74 ก, หน้า 4-12.
- มนัสชล แพไธสง. (2561). รูปแบบการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา*, 12(3), 91-100.
- ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580. (2561, 13 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก, หน้า 4-5.

- สมหวัง ชุนพรหม. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานบุคคลสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนอร์เทิร์นรัฐเพนซิลเวเนีย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ :
บริษัท พรินทิงกราฟฟิค จำกัด.
- เอมรินทร์ จันทร์บุญนาค. (2561). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานบุคคลสู่ความเป็นเลิศของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. วารสารสันติศึกษา
ปริทรรศน์ มจร, 6(3), 1041-1054.

